

**STICHTING
VAN DE ARBEID**

Aan de minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
De heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG
T 070 - 3 499 577
F 070 - 3 499 796
E info@stvda.nl
www.stvda.nl

Den Haag : 27 februari 2009
Ons kenmerk : S.A.09.01800/k
Uw kenmerk : AV/PB/2009/4013
Betreft : Kortetermijnherstelplannen pensioenfondsen

Geachte heer Donner,

De Stichting van de Arbeid heeft kennis genomen van uw brief van 20 februari 2009 aan de Tweede Kamer over kortetermijnherstelplannen. In deze brief formuleert u het voornemen om op grond van artikel 142 van de Pensioenwet en artikel 137 van de verplichte beroepspensioenregeling pensioenfondsen met een dekkingstekort tijdelijk in de gelegenheid te stellen gebruik te maken van een verlengde hersteltermijn van 5 jaar in plaats van de in de PW voorgeschreven termijn van 3 jaar.

Uw overwegingen ter onderbouwing van dit door u voorgenomen besluit worden door de Stichting van de Arbeid onderschreven.

Ook de Stichting van de Arbeid beoordeelt de situatie waarin een groot deel van de pensioenfondsen momenteel verkeren, als buitengewoon ernstig. Als gevolg van de financiële crisis zijn zowel de aandelenkoersen als de rente zeer fors gedaald en de vooruitzichten zijn heel onzeker.

In deze situatie wil de Stichting er geen misverstand over laten bestaan dat ook zij het onverantwoord acht als pensioenfondsen, zeker als sprake is van dekkinggraden die substantieel onder de 100% liggen, noodzakelijke herstelmaatregelen op de lange baan zouden schuiven. Uw zorg dat in dat geval op een later moment nog forsere maatregelen nodig zullen zijn waardoor het vertrouwen in het stelsel in gevaar zou komen en dat het op onverantwoorde wijze uitstellen van noodzakelijke maatregelen betekent dat lasten eenzijdig voor rekening zouden komen van de generaties van nog actieve deelnemers, worden ook door de Stichting gedeeld.

Binnen deze setting kan in voorkomende gevallen het korten op pensioenuitkeringen en op reeds opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers een niet te vermijden en dus noodzakelijke maatregel zijn. De Stichting vindt echter wel dat het korten van pensioenen en pensioenaanspraken gefaseerd en gedifferentieerd moet kunnen plaatsvinden.

Tegelijkertijd is de Stichting ook van oordeel dat onnodig korten op ingegane pensioenen en opgebouwde pensioenaanspraken moet worden voorkomen. In dit verband wijst de Stichting op het bepaalde in artikel 134 PW alsmede op de toelichting bij dit artikel in de MvT. In par. 6.5 van deze toelichting is de volgende zinsnede opgenomen. “In de PSW is de toepassing van de zogeheten kortingsregel mogelijk in gevallen waarin de financiële toestand van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft. De regering vindt dit te ruim en wil dat de kortingsregel als noodmaatregel fungeert die alleen in uiterste gevallen ingezet mag worden”.

Daarom heeft de Stichting van de Arbeid weliswaar waardering voor uw inzet om met gebruik van artikel 142 PW het besluit te nemen om de hersteltermijn voor het kortetermijnherstelplan tijdelijk generiek te verlengen van drie tot vijf jaar – er is inderdaad sprake van een uitzonderlijke situatie waarin een groot deel van de pensioenfondsen thans verkeren, zodat het gebruik van deze wetsbepaling gerechtvaardigd is – maar zij heeft grote bezwaren tegen de invulling van de voorwaarden die u aan het gebruik van de verlengde hersteltermijn van 5 jaar wilt verbinden.

Deze kunnen er in de eerste plaats toe leiden dat bij een feitelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad die achterblijft bij de in het herstelplan veronderstelde ontwikkeling, het fonds gedwongen is uiterlijk na een jaar maatregelen (premieverhoging en/of korting) te nemen teneinde weer op het veronderstelde herstelpad te komen.

In de tweede plaats zullen alle fondsen die niet binnen vijf jaar in staat zijn om de dekkingsgraad weer op ten minste 105% te brengen, volgend jaar een zodanige korting moeten toepassen dat herstel wel binnen vijf jaar mogelijk wordt. De noodmaatregelen behoeven uiteraard niet te worden toegepast als na de ‘wachtijd’ blijkt dat de feitelijke ontwikkeling gunstiger is waardoor de beoogde herstelsituatie op dat moment zonder kortingsmaatregel is bereikt.

De Stichting van de Arbeid merkt op dat de voorwaarden die u aan het gebruik van de generieke verlengingsmogelijkheid van de hersteltermijn wilt verbinden, feitelijk leiden tot een verzwaring van de eisen waaraan het pensioenfonds dan zal moeten voldoen in relatie tot de eisen die gelden bij het gebruik van de driejaars hersteltermijn. Immers, bij gebruik van die hersteltermijn is het fonds niet gedwongen om in voorkomende gevallen al na een jaar tot het treffen van noodmaatregelen over te gaan. Evenmin geldt de voorwaarde dat binnen de periode van drie jaar van jaar op jaar een tegenvallende feitelijke ontwikkeling, met een jaar wachtijd, moet worden gecorrigeerd met noodmaatregelen, zoals het toepassen van een korting, zodanig dat het fonds weer op het herstelpad terecht komt.

De Stichting van de Arbeid acht het zeker niet uitgesloten dat vanwege deze verzwaringen de voorwaarden ook pensioenfondsen met zeer lage dekkingsgraden, zullen opteren voor de standaard hersteltermijn van drie jaar.

De Stichting van de Arbeid zou dat een buitengewoon ongelukkige ontwikkeling vinden.

Om die reden pleit de Stichting van de Arbeid ervoor dat pensioenfondsen in goed overleg met de toezichthouder – door toepassing van maatwerk – meer ruimte kunnen krijgen om in voorkomende gevallen waarin niet zal kunnen worden ontkomen aan het korten van pensioenen en pensioenaanspraken, een meer gefaseerd en gedifferentieerd beleid te voeren. De uiterste termijn waarbinnen, zowel als sprake is van een situatie dat op voorhand duidelijk is dat binnen de hersteltermijn van vijf jaar het fonds er niet in zal slagen

in voldoende mate te herstellen als ook bij een tegenvallende feitelijke ontwikkeling tijdens de herstelperiode, een kortingsmaatregel zal moet worden getroffen, zou daarbij naar het oordeel van de Stichting op drie jaar moeten worden gesteld. De Stichting pleit derhalve voor een maximale wachttijd van drie jaar in plaats van één jaar, ook als een pensioenfonds gebruik maakt van de verlengde hersteltermijn van vijf jaar. Hiermee wordt onderstreept dat het korten van pensioenen en pensioenaanspraken een noodmaatregel is die alleen in uiterste noodzaak zal moeten worden toegepast. Anderzijds vindt ook de Stichting dat een wachttijd van vijf jaar voor het treffen van noodmaatregelen als blijkt dat daaraan niet kan worden ontkomen, te lang zou zijn.

Verder merkt de Stichting in dit verband op dat de door haar bepleite flexibiliteit, ook als het gaat om het treffen van kortingsmaatregelen, voor de toezichthouder ruimte biedt om maatwerk te leveren. Dit betekent nadrukkelijk ook dat er situaties kunnen zijn waarin DNB aan een fonds met een zeer lage dekkingsgraad en een beperkte herstelcapaciteit kan opleggen dat op een eerder moment gekort dient te worden.

De Stichting benadrukt dan ook dat zij van oordeel is dat juist onder de huidige omstandigheden DNB maatwerk moet kunnen leveren. De Stichting is dan ook ongelukkig met de opmerking in uw brief dat door de generieke verlenging een beperkt beroep op maatwerk zal worden gedaan.

In aansluiting hierop is de Stichting van de Arbeid ook van oordeel dat pensioenfondsen over de financiële situatie transparant moeten communiceren met actieve deelnemers en met gepensioneerden. Dit ook als de situatie dermate ernstig is dat volstrekt duidelijk is dat het fonds ondanks inzet van de normale sturingsmiddelen er niet in zal slagen op een redelijke termijn tot voldoende herstel te komen. Ook in die situatie zal het fondsbestuur daarover helder met de betrokkenen moeten communiceren en er ook geen misverstand over moeten laten bestaan dat aan korting op de pensioenen en pensioenaanspraken niet zal kunnen worden ontkomen. In die situaties kan het zelfs nodig zijn om de deelnemers in de regeling vaker dan één keer per jaar te informeren.

De Stichting van de Arbeid stelt het zeer op prijs met u over het voorgaande op korte termijn nader van gedachten te wisselen. Daarom verzoekt de Stichting u om de publicatie van de door u beoogde ministeriële regeling uit te stellen tot na dit gesprek.

De Stichting van de Arbeid wijst er in dit verband op dat ook ten tijde van de vorige crisis op de financiële markten vanaf 2001 het te voeren beleid voor de pensioensector alsmede in het verlengde hiervan de ontwikkeling van het Financieel Toetsingskader (FTK) in nauw overleg tussen de bewindspersonen van uw ministerie en de Stichting van de Arbeid en met betrokkenheid van DNB tot stand zijn gekomen.

Ten slotte ondersteunt de Stichting uw voorstel voor een herbezinning op de houdbaarheid van het Nederlandse pensioenstelsel in het licht van de ervaren risico's van de laatste tijd. Vanuit de primaire verantwoordelijkheid van de sociale partners voor de aanvullende arbeidspensioenen, is de Stichting bereid in deze fundamentele discussie, in overleg met u, het voortouw te nemen. In dit verband merkt zij verder nog op dat met DNB al is afgesproken om de komende maanden reeds een aanvang te maken met de voorbereiding van de evaluatie van het FTK. Inzet zal wat de Stichting betreft zijn dat deze evaluatie zodanig voortvarend wordt opgepakt, dat uiterlijk per 1 januari 2011 een aangepast FTK in werking kan treden.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan de Vaste Commissie voor SZW uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris